

In Deo

Kees van de Wiel

(Cornelis Josephus Adrianus,
Hermano Waldo)

Door Lo Koeleman FIC

Kees is geboren op 23 september 1938 in Waalwijk. Hij legde zijn Geloften in de FIC af op 15 augustus 1959. Op 23 oktober 2021 overleed hij in het academisch ziekenhuis in Maastricht.

De twee mannen die het – na de dood van Jezus van Nazareth – niet meer zo zien zitten, zijn een beetje het evenbeeld van Kees - die we vanmiddag uitgeleide doen – en mij, die ruim zestig jaar met hem optrok: in Chili en in Maastricht.

Ze zijn een beetje de weg kwijt, die twee mannen. Er doen tegenstrijdige verhalen de ronde, die hen onzeker maken. En ze besluiten 'de boel de boel te laten', en hun eigen stekkie op te zoeken.

Wonderwel kruist een vreemde Man hun pad. Hij stelt hen gerust, geeft uitleg, laat hen zien dat al-

les helemaal goed komt. Van de twee terneergeslagen, bange mensen maakt hij blije, bevrijde mensen.

Dit vind ik tekenend voor het leven van Kees onder ons. En daarin herken ik zélf ook mijn weg door mijn leven, dichtbij hem.

Kees was een mens die zich nooit op de voorgrond plaatste. Hij was, zoals in de rouwbrief staat, 'een stil water met diepe gronden'.

Als je Kees een beetje kende, ontdekte je dat hij een zeer bewogen man was: hij had oog voor de verdrukten, stond naast de armen, was bemoeidigend voor jongeren die hij begeleidde, liet ze dansen en zingen. Een opréchte volgeling van onze stichter, Mgr. Louis Rutten.

Meer dan zestig jaar van zijn leven was Kees bewogen om mensen. Op zijn geheel eigen wijze: in stilte helpend, nooit opdringerig.

Hij werd in Waalwijk geboren ná zijn twee zussen, vóór zijn broer Henk wiens overlijden hem erg getroffen heeft; zij konden het samen heel goed vinden. Steeds als Kees op verlof kwam, wachtte hem een warm welkom bij zijn familie, en vooral bij zus Jeanne.

Henk en Kees gingen naar de broederschool, waarbij Kees getroffen werd door de goede omgang van de broeders met elkaar. Dat was een stel mensen waar hij wel bij wilde horen. In 1952 ging hij naar de vakschool van de broeders in Maastricht en werd door broeder Borgias Schrurs tot timmerman opgeleid.

Kees vertelde eens in een interview:

“Toen ik eens in maart 1961 in de benedengang van De Beyart liep, kwam ik de generaal overste, broeder Avellinus tegen. Hij hield mij staande en zei tegen mij: “Broeder Ewald, je mag van mij een bezoek brengen aan jouw ouders in Waalwijk. Je mag ze gaan vragen of ze het goed vinden dat jij in Chili de mensen gaat helpen.” Ik was ontzettend blij met die vraag. Het was altijd mijn liefste wens geweest om in een van onze gebieden buiten Nederland voor medemensen te gaan werken!

Toen bleek dat mijn ouders deze uitverkiezing erg fijn voor mij vonden, en dat er zó aan dit verlangen vorm werd gegeven. Voor mij paste dit precies in mijn leven als broeder: me in te zet-

ten voor mensen die het niet goed maken, náást hen gaan staan, en ze het gevoel geven dat ze als mens écht de moeite waard zijn.

Meer dan vijftig jaar heb ik de kansen aangegrepen, om in Chili hen dit gevoel bij te brengen. Niet alleen in school bij de jongeren, maar ook in de beleving van hun rijke cultuur, in het uitdragen van hun folklore en hen concreet te helpen bij het opbouwen van een nieuw bestaan. Toen ik met broeder Aurelius Gilsing, na een wekenlange bootreis, in Valparaiso in Chili voet aan wal zette, gaf me dat een gevoel van blijheid en bevrijding. Een moment van groot geluk!” (tot zover Kees)

Kees' eerste taak was het onderhoud van onze huizen en scholen. Hij maakte tientallen schoolbanken en schoolborden (naar Nederlands model uiteraard) die de jaloezie van andere scholen opwekten. Later kwam hij te werken op de technische school in Santiago, waar wij samen met andere broeders en leken prachtig werk hebben kunnen doen.

Ondertussen had Kees nog even in Nederland ervaring opgedaan met het auto- en garagebedrijf, en leidde hij op onze school jongens en meisjes op voor automonteur. Later werd hij benoemd tot hoofd van de technische afdeling aan onze school.

Kees en Lo in Chili, jaren negentig

Bij gelegenheid van een feestelijk gebeuren organiseerde Kees met leerlingen een volksdansgroep, gebaseerd op de rijke traditie daarvan in Chili. Dit optreden liep in de loop der jaren uit tot een grote inzet voor de Chileense cultuur, hij bracht meer dan 35 dansgroepen in heel Chili op de been en liet jongeren en publiek volop genieten van hun landeigen cultuur. Het gaf hen een gevoel van trots en ze groeiden daardoor in hun weerbaarheid als mens.

Vanaf het jaar 2001 tot in 2013 legde Kees zich toe op een aantal projecten die een bijzondere bijdrage waren voor de inheemse bevolking van Chili. Wij waren bevriend met een Belgisch lid van de Internationale Bouworde, Felix Rogiers. Deze man leidde een timmerwerkplaats voor jongeren die hij leerde meubels te maken, waardoor ze hun kost konden verdienen. Via Felix kwam Kees in contact met arme vissersgezinnen en samen leerden ze hen hun eigen huis te bouwen, compleet met sanitair en elektriciteit. Kees laste zelfs stukje voor stukje een stalen watertoren bij elkaar.

Hij zette zich onder meer in voor een project voor boerenfamilies in de bergen. Hij leerde vrouwen om regenwormen te kweken, die humus produceerden wat verkocht werd aan de kwekers van avocado's; opnieuw een manier om in het eigen onderhoud te voorzien.

Kees vond in deze activiteiten erg veel voldoening. Als je hem met de mensen bezig zag, keek je naar een broeder die zijn kwaliteiten inzette voor medemensen die geen levenskansen hadden. Hij schiep daarmee ook kansen voor bevrijding, vrede, zelfvertrouwen.

Wanneer we terugkijken op het leven van Kees zien we een zeer goedwillende man die zijn capaciteiten op technisch, bouwkundig en cultureel gebied in dienst stelde van anderen. Hij heeft hiermee veel mensen in Chili een gelukkiger leven bezorgd. Het droeg ook bij tot een gevoel van zélfrespect, van je een nuttig mens te voelen.

Jammer was het dat hij vaak niet in staat bleek hierover in eigen kring te communiceren. Veelal hield hij deze inzet en bewogenheid om mensen vóór zich. Wanneer je hem erover aansprak en hij deze belangstelling oprecht voelde, kon hij uitgebreid het woord nemen, met een stralend gezicht en ook wel trots. Dan maakte je de échte Kees van de Wiel wakker: een bewogen mens.

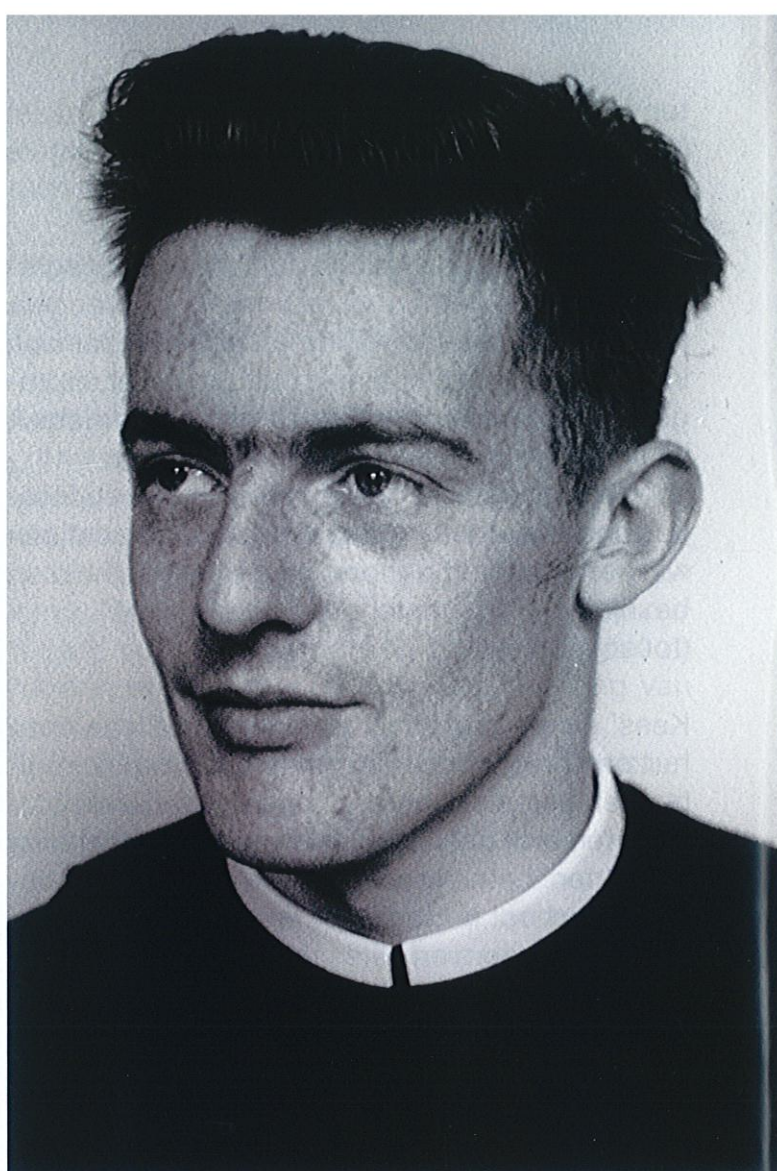
Het laatste half jaar ging zijn gezondheid erg achteruit. Een opname in het academisch ziekenhuis in Maastricht was noodzakelijk. Het was hem moeilijk zijn ziekte te aanvaarden, maar hij was erg dankbaar voor de zorg en de belangstelling die men hem bood.

In zijn slaap ging hij van ons heen afgelopen zaterdag, 23 oktober.

Familieleden en medebroeders nemen afscheid van een man die zijn roeping trouw bleef. Afscheid van een intens goed mens, die communicatief wat onhandig was om duidelijk te maken wat hem zo zeer bewoog: goed te zijn én goed te doen aan medemensen die in de verdrinking waren geraakt.

Als tochtgenoot van Kees kan ik en kunnen wij ons afvragen of hij een gelukkig leven heeft gehad. Antwoord: *Ja*, want hij wist dat hij bijdroeg aan het geluk van anderen. Ik meen oprecht dat, ondanks zijn gesloten karakter, wij in hem een mens verliezen die een eervolle plaats verdient in het hiernamaals.

Kees mag eindelijk rusten in vrede.
Hij laat een kostbaar leven achter zich.
Wij zijn hem daarvoor heel erg dankbaar.

Boven: Kees in 1961 als jonge broeder. In 1962 vertrok hij naar Chili, waar hij ruim vijftig jaar zou blijven wonen en werken.

Onder: Kees in 2012 in Maastricht

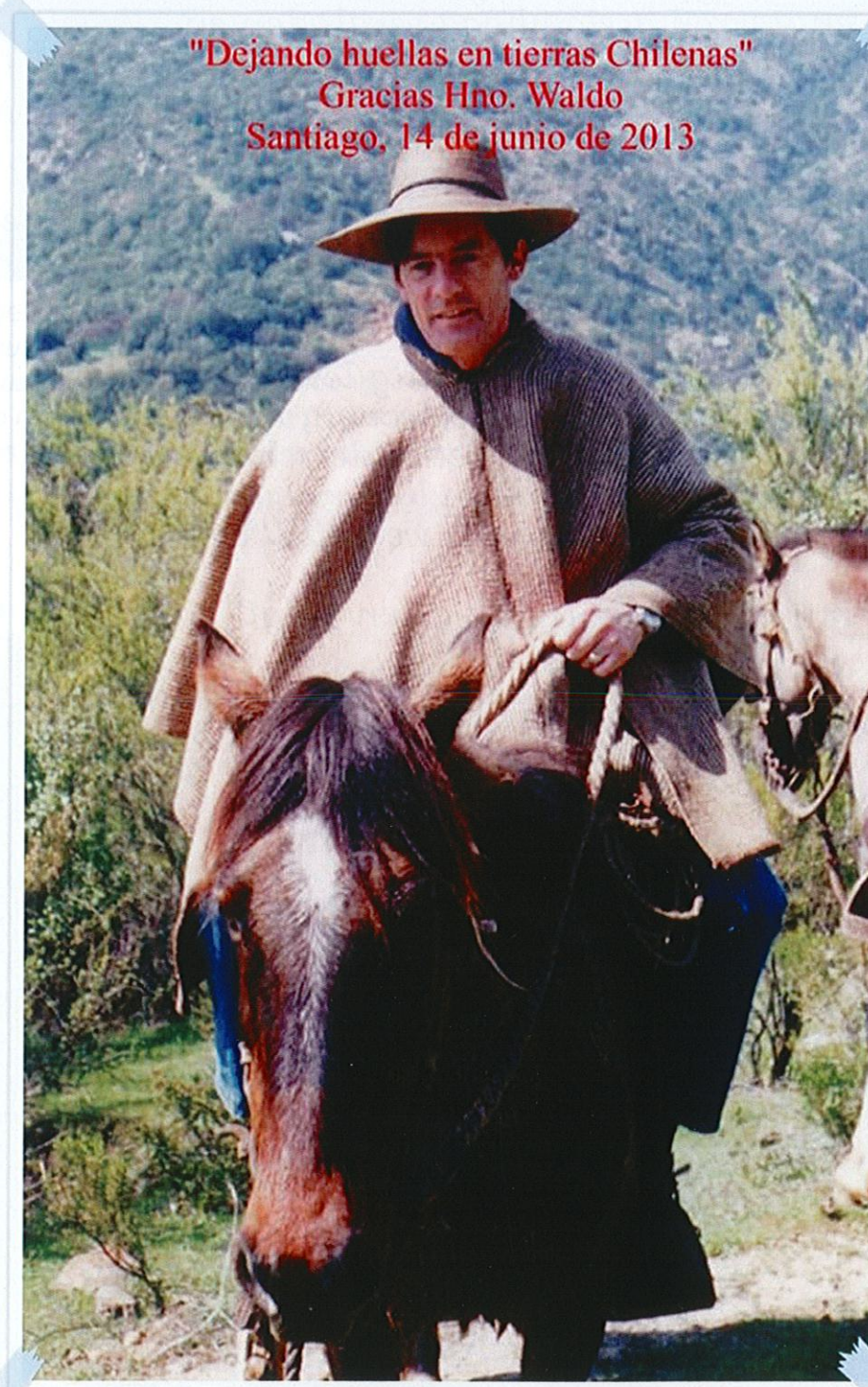

Glimlach Amigosfic Chile

“Het land en volk van het prachtige Chili draag ik altijd bij me in mijn hart”
zei Kees van de Wiel eens.

Stille held, tot ziens!
Dank je wel voor je getuigenis van liefde,
vooral voor de onderdrukten en de nederigen,
met toewijding en vrijgevigheid, trouw,
discipline en tederheid.

*“Dat je er niet meer bent doet pijn,
maar de herinnering aan jou
roept altijd een glimlach bij me op.”
(Edgar Jackson)*

Dank aan het leven

*Dank aan het overvloedig leven
dat mij zoveel heeft gegeven
dat ik zwart en wit zo duidelijk kan zien
en sterren die omhoog verglijden en
de enige die ik uit duizend onderscheidde*

*Dank aan het overvloedig leven
dat mij zoveel heeft gegeven: klanken, letters
van het ABC gaven mijn denken woorden mee
als 'moeder', 'broeder', 'licht dat straalt' en
op de weg van mijn geliefde daalt*

*Dank aan het overvloedig leven
dat mij lachen leerde, wenen,
geluk van ongeluk liet onderscheiden,
tragiek waarvan mijn lied nu zingt,
een zang die ook in U weerklinkt,*

mijn zang die in ons allen zingt.

Violeta Parra,
vert. Fred de Haas

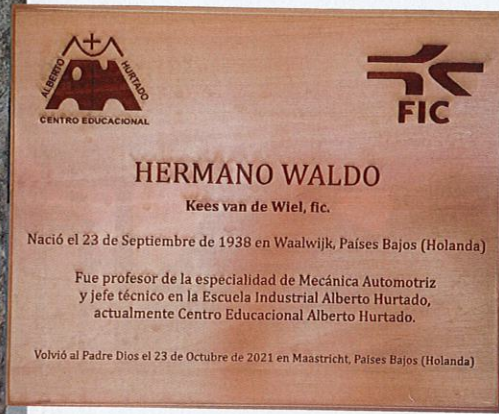
*Hiernaast de vertaling van
het lievelingslied van Kees,
Gracias a la Vida. Op deze
pagina's verder foto's uit
zijn geliefde Chili*

Boven: Kees met mensen die hij geholpen had kassen te bouwen. Onder: met de mensen van Colliguay die hij hielp een streekmuseum op te zetten.

Gé van Vugt: "Wat Kees heel graag deed was de bergen in gaan, onderzoeken, de mensen ontmoeten. Kees werkte met de mensen samen om te proberen werk te creëren voor hun eigen bestaan. Ik herinner me dat Kees niet wilde dat ze wisten dat hij broeder was..."

Op de technische school waar Kees heel veel jaren heeft gewerkt als leraar automonteur is er een eucharistieviering geweest om Kees te gedenken. De viering vond plaats op de patio die mede door Kees was ontworpen. Er is ook een herdenkingsbord geplaatst voor hem

Hieronder zijn oud-collega's aan de school

Rechts: Kees met de collega's op school

Onder: Kees krijgt een aandenken van de directeur, die een oud-leerling van hem is

Boven: Kees bij de vrienden in Maipú waar Willy Diependaal zijn onderdak had

Links: de technische school in Santiago helpt het project voor gehandicapte kinderen in Buín

Boven: Kees met zijn geliefde folkloregroep die hij ook begeleidde naar uitvoeringen

Middenfoto: Kees met medebroeders Patricio en Eko

